

מבט פנימי - סיפורו של רבי אלעזר

1) רבי אלעזר ב"ר שמעון אתו תמריא גבי אבי למיזבן עיבור מן קרייתא המונייא יתיב גבי תנורא, אמיה נסחא והוא אכיל, אמיה נסחא והוא אכיל עד דאכיל כל אצוותא. אמרין: ווי, חיזא בישא שריא במיעני דהדין, דומה שזה מביא רעבון לעולם. שמע קולהון מדנפקון למזבן טעניהון, נסב חמריהון ואסיקון לאגרא, אתון תבעון חמריהון ולא אשכחון, יתהון תלון עיינהון וחמון יתהון יהיבין באגרא, אזלון גבי אבי תנון ליה עובדא. אמר לון: דלמא מילה בישא אשמעתוניה? אמרין ליה: לא מרי, אלא כן וכן הוה עובדא. אמר לון: ולמה הכנסתם בו עין רעה וצרה! איפשר דמן דדכון הוה אכיל! או עליכון אינון מזוני! לא ההוא דברייה ברא ליה מזוני! אף על פי כן, אחלו ואמרון ליה מן שמי, והוא מחית לכון. הגס האחרון היה קשה מן הראשון, מן מסקן להון הוה מסיק להון חד חד, מן נחית להון הות מחית להון תרי תרי, וכיון שנתעסק בתורה אפילו טליתו לא היה יכול לסבול, לקיים מה שונאמר: מעולפת ספירים. (שיר השירים רבה)

תרגום: 'רבי אלעזר ברבי שמעון באו חמרים לאביו לקנות ממנו אוכל לחמוריהם שהביא מן השוק. היה יושב [רבי אלעזר] על יד התנור, אמו מביאה לו קדרה - והוא אוכל, אמו מביאה לו קדרה והוא אוכל עד שאכל כל הקדרות. אמרו החמרים - ווי, נחשו רע שורה בתוך מעיו, דומה שזה מביא רעבון לעולם. שמע אותם רבי אלעזר. כאשר יצאו לטעון את סחורתם, לקח את חמוריהם והעלה אותם לגג. חזרו הסוחרים וביקשו את חמוריהם, הרימו עיניהם וראו אותם נתונים על הגג. הלכו לרבי שמעון אביו ואמרו לו - ראה מה עשה לנו. אמר להם רבי שמעון - האם אמרתם לו מילים לא טובות? אמרו לו לא. אלא בינינו דיברנו עליו. אמר להם רבי שמעון - ולמה הכנסתם בו עין רעה וצרה? אפשר משלכם הוא אוכל? או עליכם המזונות שלו? לא מי שברא אותו ברא לו מזוני? אף על פי כן לכו אמרו לו משמי, והוא יוריד לכם את החמורים. אמרו - הגס האחרון גדול מן הראשון - כי כשהעלה את החמורים, העלה אותם אחד אחד, וכשהוריד אותם, הורידם שניים שניים.

2) 'כששוכחים את מהות הנשמה העצמית, כשמיסיחים דעה מלהסתכל בתוכיות החיים הפנימיים של עצמו, הכל נעשה מעורבב ומסופק. והתשובה הראשית, שהיא מאירה את המחשכים ציד, היא שישוב האדם אל עצמו, אל שורש נשמתו, ומיד ישוב אל האלקים, אל נשמת כל הנשמות, וילך ויצעד הלאה מעלה מעלה בקדושה ובטהרה'. (אורות התשובה פרק טו, י).

3) הדרך האמתית שעליה ובגללה נוצר האדם הוא להיות בעל עין טובה נגד המקום ונגד הבריות. ומתוך העין הטובה תבא כל טוב, וממנה יוצאת זאליה שבה מדת הסבלנות המשובחת, אותה שהיא משכללת את העולם ומביאה אותו לשכלולו. (עין איה ברכות ט רפז)

4) ר' אלעזר ברבי שמעון נעשה כתרף. פעם אחת בא אצלו אליהו זכור לטוב בדמות זקן אחד. אמר לו: התקן לי בהמה. אמר לו, מה יש אצלך לטעון? אמר לו, - הרי תפיסתי השחוקה, והרי טליתי, ונרכב. אמר: רואים אתם זקן זה? אני טוען אותו ומוביל אותו לסוף העולם, והוא אומר לי התקן לי בהמה?!

מה עשה? הרכיבו על כתפיו והיה מעלהו הרים ומורידו בקעות ומעבירו בשדות קוצים ודרדרים. לסוף, התחיל מכביד עליו. אמר לו: זקן זקן, הקל עצמך ואם לא - אני משליכך! אמר לו: רצונך לפוש? אמר לו הן. מה עשה? העלהו לשדה אחת והושיבו תחת אילן אחד ונתן לו ואכל ושתה.

כיון שאכל ושתה, אמר לו: כל היגיעה הזו למה לך? ולא יפה לך שתתפוס אומנות אבותיך? אמר לו: ואתה תהא משנה לי? אמר לו הן. אמר: שלש עשרה שנה עשה אליהו זכור לטוב ולימדו עד שאמר סיפרא. וכיון שאמר סיפרא - אפילו את טליתו לא היה יכול לסבול. (פסיקתא דרב כהנא)

5) עצמיות וגאולה מחיבוט הקבר (מוסר הקודש צה)

כל החולשות הגופניות והרוחניות. באים רק מחסרון הארה של הנשמה העצמית. על ידי מעשים רעים ונטיות עכורות מתחשכת אורה של הנשמה, ומעינה נכבש, והאדם סופג לו את רוחניותו מכלים אחרים, מרשמי חוץ, של עולמים, ספרים, נפשות ומעשים, ורשמי החוץ פועלים עליו בצורה מדולדלת. אז התוכן הפראי של הגוף מתגבר, בצורה של שממון ושל הריסה והאדם הולך בלא כח לפני רודפיו, אבד אז את היסוד, הצינור המשפיע לעצמיותו ממקור החיים המיוחד לו, את הפסוק שלו, את האותיות של שמו שבתורה. ודמיון הבשר הולך ומרעיש, חובט בו בכל שוטי ברזל, והוא קבור באדמת עפר קברו החומרי, וכבול בכבלי זוהמא, ענן השכחה החשוך סובב את כל מלא קומתו, ואת שמו לא ידע.

חיבוט קבר זה עם כל בהלותיו ישנו בכל עת וזמן, בין בפרטיותו של כל אחד, בין בכללות האומה. והנה תבוא הגאולה, גאולת הכלל וגאולת הפרט, הרוח הפנימי יצא ממחבואו, יעמד על בסיסו העצמי, יזכר ימים מקדם שנות עולמים. עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי, יחפש וימצא, בנר ד' נשמת אדם יחפש, ומחשבתן של ישראל, הקודמת לכל, תאיר בראשית עז מקורה על כל אותיותיה של תורה. הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא, הנני פותח את קברותיכם עמי, והבאתי אתכם אל אדמת ישראל, ונתתי רוחי בכם וחיייתם, לשעבר תורה נתתי בכם, לעתיד חיים אני נותן לכם. נשמת ישראל, מקורה של תורה, תמצא את עצמה, ובמצאה את עצמותה, יתנוצצו לפניו כל אותיותיה של תורה, בתפארת זיו החיים שלהם, ויקרא בהם שם עולם, שם חדש אשר פי ה' יקבנו.